

En Sergio Agueitos, portaveu del Grup Municipal Compromís per Sant Joan de l'Ajuntament de Sant Joan d'Alacant, a l'empara del que preveu l'article 116 de la Llei 8/2010 de la Generalitat, de 23 de juny, de Règim Local de la Comunitat Valenciana, i de conformitat amb el que diuen els articles 91.4 i 97 del Reial decret 2568/1986, de 28 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament d'Organització, Funcionament i Règim Jurídic de les entitats locals; presenta al ple la següent:

MOCIÓ PER UNA TRANSICIÓ ENERGÈTICA JUSTA I DEMOCRÀTICA A SANT JOAN

L'energia és un bé de primera necessitat que ens permet accedir a un habitatge amb condicions adequades, a la salut, a l'educació o al treball, entre d'altres. És, en definitiva, essencial per a una vida digna. Però, des de fa dècades, l'energia ha passat de tractar-se com a un bé comú a tractar-se com a una mercaderia, subjecta a lògiques mercantilistes, on les persones deixen de ser subjectes de dret per convertir-se en clients.

La capacitat de pagament és qui determina l'accés -o no- a l'energia. I és en aquest context on apareix la qüestió de la pobresa energètica, que fa responsable de la seua carència a les persones que la pateixen. En el millor dels casos, les polítiques públiques que s'hi articulen al voltant responen a mesures paliatives cap a les persones o els col·lectius afectats, i posen sota la responsabilitat dels municipis enfrontar la despesa energètica que la ciutadania empobrida no pot assumir. L'oligopoli energètic mai aporta res.

Durant els últims anys s'ha fet palesa la necessitat de portar a terme una transició energètica, amb objectius ambiciosos, a escala europea, estatal i valenciana, per substituir combustibles fòssils i no renovables per produir electricitat, fortament contaminants, a través de la implantació de fonts d'energia fotovoltaica i eòlica, principalment.

Ens trobem, en aquest moment, davant una pugna entre la continuïtat del model centralitzat i oligopòlic preponderant en el sistema elèctric actual i l'oportunitat de potenciar un model elèctric descentralitzat, de generació i emmagatzematge distribuït i participat democràticament i activament per la ciutadania, PIMES, cooperatives i institucions públiques, a través d'iniciatives d'autoconsum individual o compartit, comunitats energètiques locals, entitats ciutadanes o cooperatives, per exemple.

Cal defensar el reconeixement del dret a l'energia com a dret fonamental, i en aquest sentit, la nostra acció política ha de buscar protegir-lo i garantir-lo. Això, implica actuar sobre diversos factors com l'accessibilitat, l'assequibilitat, la flexibilitat per passar d'un servei de provisió a un altre més adequat a les necessitats, l'eficiència energètica i els hàbits d'estalvi energètic, entre d'altres. I també implica actuar sobre els factors col·lectius i estructurals determinants de la vulnerabilitat energètica, com són la disponibilitat d'infraestructures, el sistema de producció, transport i distribució de l'energia, les polítiques regulatòries així com qui ostenta la capacitat de decisió respecte a tots estos aspectes.

Els pobles, les ciutats i les comarques juguen un paper protagonista en esta transició energètica justa, perquè són els espais on desenvolupem gran part de les nostres activitats socials, econòmiques i culturals. Per això, els ajuntaments i les entitats supramunicipals són àmbits institucionals essencials en esta transformació energètica, on l'acompanyament a la ciutadania és fonamental. Parafraçant al Secretari General de les Nacions Unides, Antonio Guterres, "els pobles i les ciutats són els llocs on es guanyarà o perdrà, en gran mesura, la batalla contra el canvi climàtic".

Som conscients que tenim l'oportunitat d'avançar cap a la sobirania i l'autosuficiència energètica de la mà de l'apoderament de la ciutadania i les entitats públiques, amb una implantació descentralitzada de fonts d'energia renovables -principalment, fotovoltaica i eòlica- juntament amb l'emmagatzematge distribuït de l'electricitat.

Com a institució municipal tenim a les nostres mans la possibilitat de posar en marxa les mesures necessàries per aconseguir una transició energètica justa i democràtica i fer de Sant Joan un municipi millor per a totes i tots.

Per tot l'anteriorment exposat, es proposa l'adopció dels següents:

ACORDS

- 1. Impulsar noves mesures d'estalvi energètic (enllumenament de baix consum i que evite la contaminació lumínica, vehicles municipals elèctrics, rehabilitació energètica i bioclimàtica d'edificis, etc.), d'eficiència energètica, de serveis energètics i de compra pública sostenible en l'administració local i comunicar-les a la població, així com impulsar l'autoconsum en l'administració pública local, la creació de les comunitats energètiques locals a partir d'emplaçaments públics (sostres d'equipaments municipals, sostres de cementeris, escoles, pèrgoles, etc.).**
- 2. Posar en marxa noves activitats de sensibilització i educació ambiental, climàtica i energètica dirigides als diversos grups de la població i empreses del nostre poble. Per exemple, en el cas dels xiquets i xiquetes, impulsant en totes les escoles la implementació del Projecte 50-50.**
- 3. Crear una oficina local de l'energia, amb equips multidisciplinaris (amb perfils d'educació ambiental, energia, treball social, etc.), que desenvolupe i impulse, de manera estable i continuada, activitats d'assessorament a la ciutadania, pimes i cooperatives locals en relació amb la seua despesa energètica, bones pràctiques d'estalvi i eficiència energètica, i amb la promoció de l'autoconsum (individual i col·lectiu). I, en particular, que assessore i done suport a les persones en situació de vulnerabilitat socioeconòmica i de vulnerabilitat energètica per garantir els seus drets a l'energia.**

4. Crear espais de participació ciutadana en relació amb l'energia, el canvi climàtic i la biodiversitat com ara la creació d'un grup de treball sobre Clima i Energia dins el Consell Social de la Vila de Sant Joan, un grup de treball per implementar una Estratègia d'Alimentació Sostenible i Saludable o un que treballes un model de reciclatge SDDR en col·laboració amb els sindicats, distribuïdores, productores i comerços.
5. Analitzar i modificar les ordenances municipals per facilitar l'autoconsum i el desenvolupament de comunitats energètiques locals, eliminant els possibles entrebancs administratius.
6. Instar al Govern d'Espanya a accelerar l'adopció dels canvis normatius necessaris per reduir les limitacions i restriccions reguladores actualment vigents que limiten i dificulten la implantació de l'autoconsum individual i compartit, com també a accelerar l'adopció d'un marc jurídic efectivament favorable a l'autoconsum i les comunitats energètiques, tal com exigeixen les directives europees en la matèria.
7. Instar a la Diputació a reforçar en els seus pressupostos línies d'ajuda per impulsar estes noves iniciatives que van en la línia de millorar les condicions de vida de les persones que viuen a les nostres comarques.
8. Donar trasllat del present acord a la Diputació, a les conselleries amb competència en matèria d'energia, medi ambient i territori de la Generalitat Valenciana i al Ministeri de Transició Ecològica i de Repte Demogràfic.

Sergio Agueitos Soriano
Portaveu GM Compromís Sant Joan

